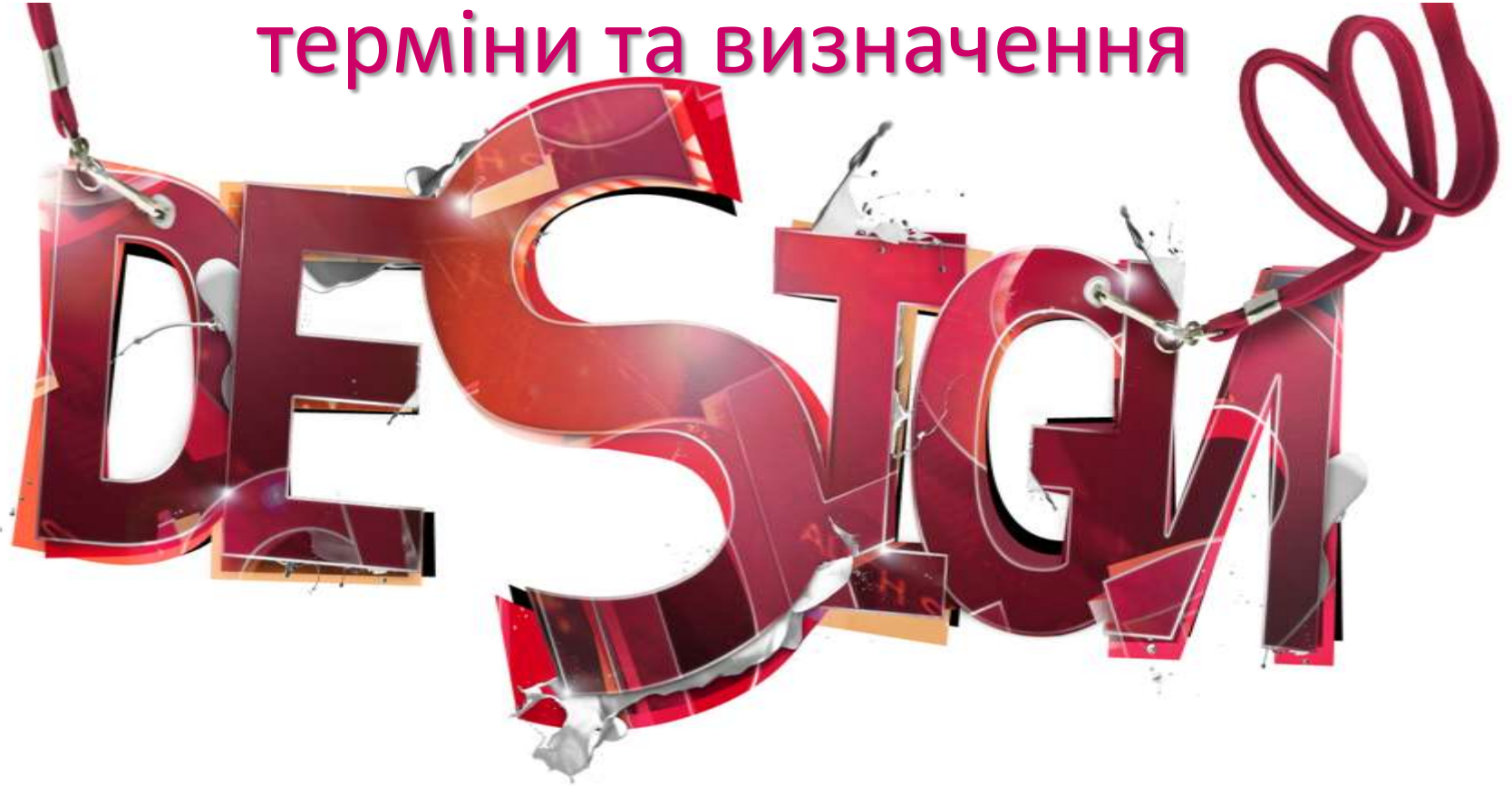

Лекція 1.

Естетика інтер'єру та дизайн. Основні терміни та визначення

Лектор:
к.е.н., доцент,
доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму
Москвічова О.С.

План

- 1. Історія виникнення дизайну. Основні терміни та визначення.
- 2. Естетика інтер'єру та дизайн.

Мета та завдання курсу

- **Мета:** надати теоретичні знання та практичні навички в сфері дизайну
- **Завдання:** навчити майбутніх фахівців враховувати естетичні та психологічні аспекти сприйняття образного вирішення дизайну об'єктів готельно-ресторанної сфери;
- Ознайомити із основними поняттями дизайну;
- Навчити застосовувати основні прийоми із допомогою спеціалістів та самостійно, для повного та всебічного розкриття власної дизайнерської ідеї.

Групові норми

- Присутність
- Активність
- Конкретність
- Критикуючи – пропонуй
- Пунктуальність
- “Мовчання” мобільних телефонів

1. Історія виникнення дизайну.

Основні терміни та визначення.

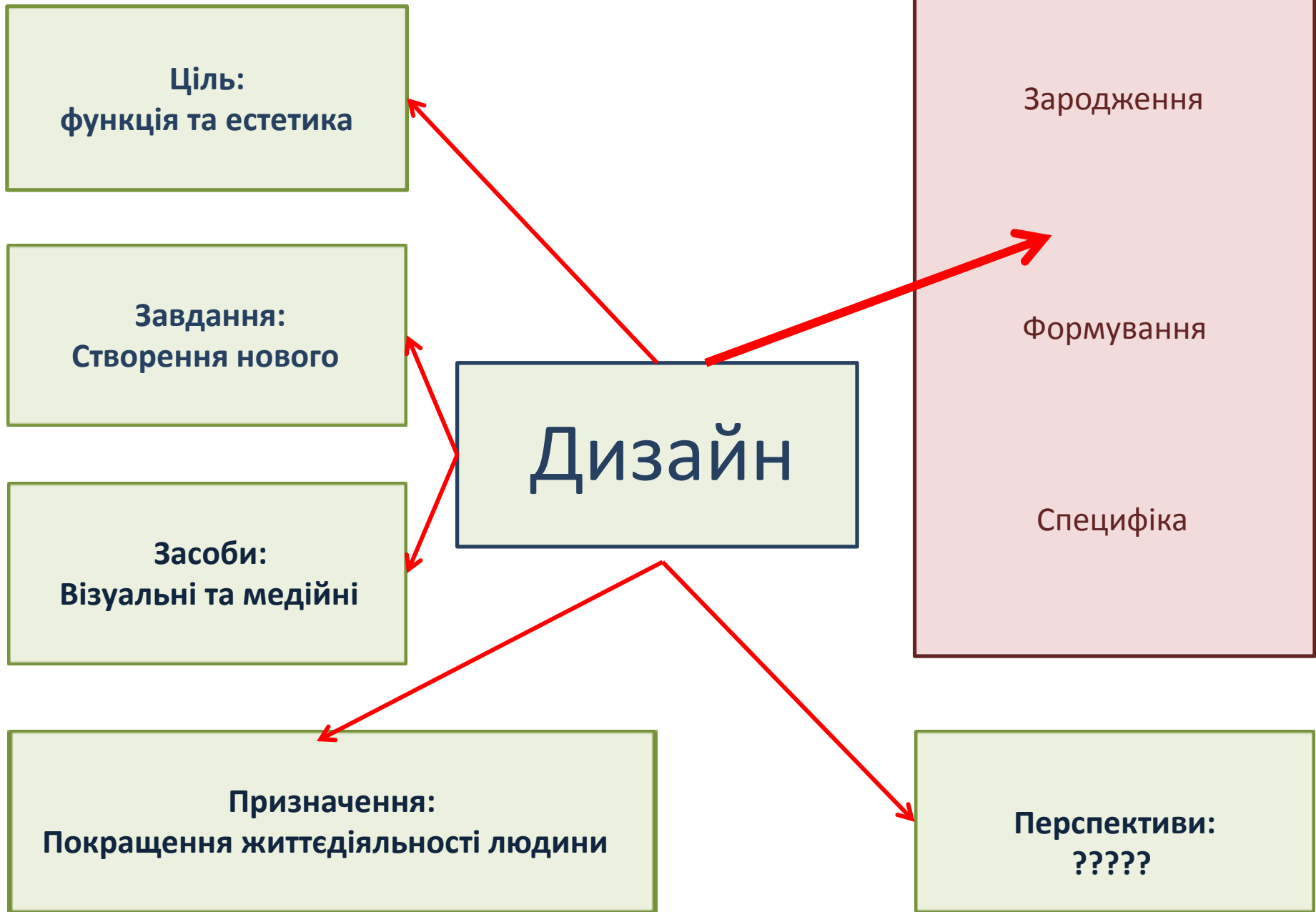
- Сьогодні розглядаються такі версії щодо виникнення дизайну:
- 1. Історія дизайну як проектно-мистецька діяльність бере свій початок в середині XIX століття і пов'язана з розвитком індустріального виробництва, який створив потреби в новій професії.
- 2. Дизайн як зв'язок мистецтв і ремесел. Відноситься до виникнення в кінці XIX століття відомого англійського «Руху мистецтв і ремесел», очоленого Вільямом Морісом, коли були сформовані основні положення теорії і творчі принципи дизайну, що вплинули на школи і напрямки більш пізніх років.
- 3. Дизайн як художньо-промислова діяльність: початок XX століття, коли художники зайняли провідні пости в ряді галузей сучасної промисловості і отримали можливість формувати фірмовий стиль підприємств і впливати на політику випуску електротехнічних приладів, автомобілів, радіоапаратури (діяльність Петера Беренса в компанії AEG і американської автомобільної фірми «Форд»).
- 4. Дизайн, як поява дипломованої спеціальності, відноситься до появи перших шкіл та методик викладання дизайну. (ВХУТЕМАС в СРСР (1920), Баухаус в Німеччині (1919)).
- 5. Становлення дизайну як професії, в залежності від його реального входження в життя – безпосередньо у виробництво, торгівлю. Хронологічний відлік в цьому випадку починається з ще більш пізнього часу – з 1930-х років, точніше з часу виходу США з великої економічної кризи.
- 6. Дизайн, як компонувальна діяльність, бере відлік від знарядь первісної людини, що вперше зіткнулася з поняттям зручності знарядь праці, питаннями підвищення продуктивності, компонування предметів, перших натяків на ергономіку предметів.

Термінологія, основне поняття

«Дизайн» вживається для характеристики процесу художнього або художньо-технічного проектування, результатів цього процесу – проектів (ескізів, макетів, та інших візуальних матеріалів), а також впроваджених проектів-виробів, об'єктів середовища, поліграфічної продукції тощо.

Іншими словами **процес чіткого та вмілого відображення ідеї або сформованого образу, що склався у дизайнера.**

Дизайн виставкових експозицій

Комп'ютерний дизайн

Ландшафтний дизайн

Дизайн

Графічний дизайн

Дизайн одягу і аксесуарів

Індустріальний або промисловий дизайн

Арт-дизайн

Дизайн архітектурного середовища

Етимологія, походження поняття

- Слові корені терміну "дизайн" сходять до латинського "designare" - визначати, означати. Італійське "disegno" з часів Ренесансу означало проекти, малюнки, а також основні ідеї. У Англії поняття "design" поширилось у XVI столітті.
- Етимологія (первинні значення) англійського поняття "дизайн" охоплює декілька смислових рядів (по Е. Н. Лазареву).
- По-перше, є ряд визначень "декоративного" порядку: візерунок, орнамент, декор, прикраса, облаштування.
- До другого ряду відносяться "проектно-графічні" трактування: начерк, ескіз, малюнок, власне проект, креслення, конструкція.
- Третій ряд, що виходить за рамки саме проекту, це поняття "передбачає": план, припущення, задум, намір.
- І, нарешті, четвертий ряд визначень - несподівано
- "драматичний": намір, хитрість, і навіть інтрига.

2. Естетика інтер'єру та дизайн

- **Інтер'єр** – це внутрішня частина будівлі, приміщення, архітектурно й художньо оформлена
- **Дизайн інтер'єру** – художнє проектування та процес створення приміщень з урахуванням їх користі, зручності та краси, це результат безмежного розширення сфери прикладного мистецтва і його розвитку на промисловій основі, результат проникнення естетики в інтер'єр.
- **Естетика** – філософська наука про сутність загальнолюдських цінностей, їх народження, буття, сприйняття та оцінку; про найбільш загальні принципи естетичного освоєння світу в процесі будь-якої діяльності людини, і, перш за все, в мистецтві та дизайні; про природу естетичного та його різноманіття в дійсності та мистецтві; про сутність та закони творчості; про сприйняття, функціонування та розвиток мистецтва.

Наука естетика – це система (системність естетичних знань).
Головні особливості наукової системи естетики

Естетика впливає на художню діяльність, а та – на людей. Тому в естетику часто вторгається ідеологія і формулює ідеї, продиктовані інтересами вождів, партій, державних структур.

- інформативна насиченість – наукові судження конкретно-загальні;
- теоретичність – узагальнення та «зняття» конкретного матеріалу;
- підпорядкованість – поняття, категорії, закони естетики взаємопов'язані;
- ієрархічність – менш загальні поняття підкоряються більш загальним;
- упорядкованість – елементи системи організовані, вони не зводяться до їх простої суми;
- єдність (монізм) – система будується на єдиній основі шляхом організації накопичених знань і дозволяє пояснювати одним принципом всі явища, що входять до предмету даної науки;
- мінімальна достатність – мінімальне число вихідних положень сприяє такому розгортанню ідей, що в сукупності вони охоплюють максимальну кількість фактів і явищ;
- принципове розімкнення – готовність сприйняти та теоретично узагальнити нові факти
- незалежність – коли положення естетики підпорядковані не ідеології, а перерахованим вище вимогам і складають відому єдність, тобто коли естетика – система знань про художню та естетичну практику людства.

Естетика як наука – це система законів, категорій, загальних понять, що осмислює в світлі певної суспільної практики естетичні властивості реальності та процес її освоєння за законами краси; особливості художньої творчості, соціального буття та функціонування мистецтва й дизайну, його сприйняття та розуміння.

Залежно від того, яке проблемне поле досліджується естетикою, її можна **класифікувати** на такі категорії:

- естетика дійсності;
- естетика мистецтва;
- теоретично-інформативна естетика;
- рецептивна естетика;
- практична естетика;
- технічна (індустріальна) естетика.

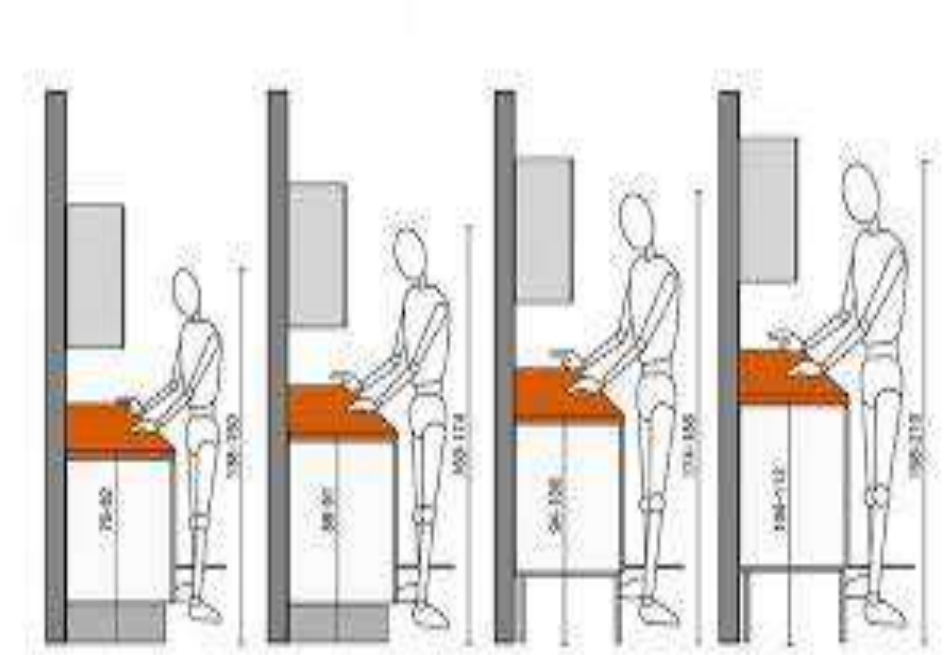
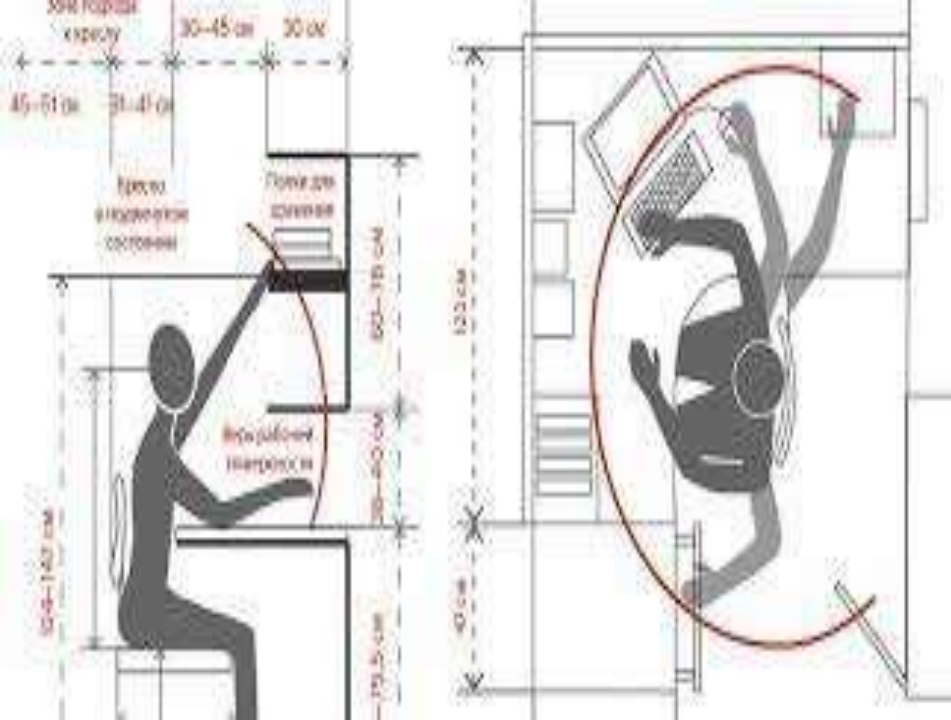
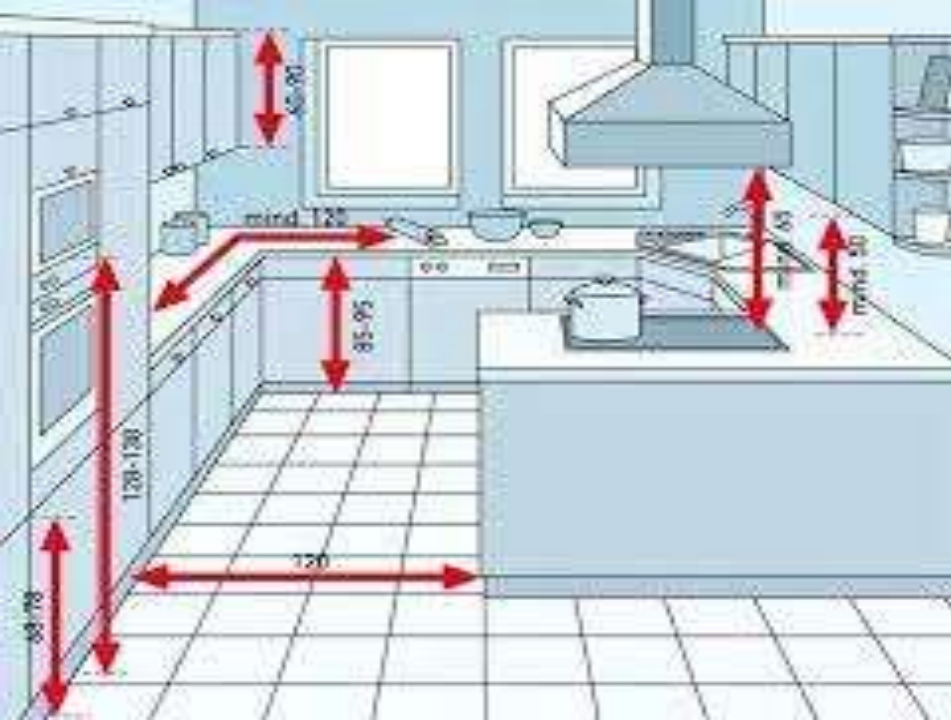
Технічна естетика становить п'яте проблемне поле естетики як науки – це теорія дизайну, теорія освоєння світу за законами краси промисловими засобами, узагальнення досвіду проектування, індустріального втілення, серійного виготовлення та соціального буття корисних і красивих знарядь праці, верстатів, машин, інтер'єрів, речей і предметів, що поєднують в собі утилітарні та естетичні якості.

Естетика, заснована на стику наук, аналізує естетичні, економічні, технічні, гігієнічні, ергономічні фактори, а також психофізіологічні проблеми, які сприяють оптимізації умов діяльності людини.

Технічна естетика формує вимоги до виробів, створюваних промисловістю, до гармат їх виготовлення, до середовища, в якій вони виробляються і інтер'єрів приміщень, в яких працюють і відпочивають люди.

Ергономіка (від грец. *ergon* – робота, *nomos* – закон) – комплексна прикладна галузь науки, що займається вивченням людини у виробничому середовищі і проектуванням механізмів, виробів та робочих місць, найбільш зручних для працівника.

В ергономіці ванної кімнати розташування рукомийника і будь-яких інших меблів для ванної повинні бути на висоті від 80 сантиметрів до 110 сантиметрів.

- **Головні особливості наукової системи естетики:**
- – інформативна насиченість – наукові судження конкретно-загальні;
- – теоретичність – узагальнення та «зняття» конкретного матеріалу;
- – підпорядкованість – поняття, категорії, закони естетики взаємопов'язані;
- – ієрархічність – менш загальні поняття підкоряються більш загальним;
- – упорядкованість – елементи системи організовані, вони не зводяться до їх простої суми;
- – єдність (монізм) – система будується на єдиній основі шляхом організації накопичених знань і дозволяє пояснювати одним принципом всі явища, що входять до предмету даної науки;
- – мінімальна достатність – мінімальне число вихідних положень сприяє такому розгортанню ідей, що в сукупності вони охоплюють максимальну кількість фактів і явищ;
- принципове розімкнення – готовність сприйняти та теоретично узагальнити нові факти. Естетика узагальнює досвід художнього розвитку людства, а він нескінченний, тому замкнута система естетики, що претендує на абсолютну завершеність, недосконала в принципі. Життєва і плідна лише естетична система, здатна до заповнення «білих плям», що розвивається з кожним художнім відкриттям;
- – незалежність – коли положення естетики підпорядковані не ідеології, а перерахованим вище вимогам і складають відому єдність, тобто коли естетика – система знань про художню та естетичну практику людства. Естетика впливає на художню діяльність, а та – на людей. Тому в естетику часто вторгається ідеологія і формулює ідеї, продиктовані інтересами вождів, партій, державних структур.

Ергономіка у дизайні інтер'єру – сучасна наука, яка займається вивченням життєвого простору людини, ґрунтуючись на оптимальному і гармонійному розташуванні предметів побуту в кожному приміщенні.

Завданнями ергономіки вважають розробку форм меблів та аксесуарів, які б робили максимально зручним використання житла, офісу, підприємства.

Основні принципи ергономіки: безпека пересування, зручність і комфорт.

Принципи ергономіки приміщень у залежності від їх призначення:

1. Ергономіка зон відпочинку враховує ідеальні параметри предметів, спирається на антропометричні дані: при дотриманні важливих принципів ергономіки знижується стомлюваність, зберігається здоров'я. Меблі для зони відпочинку проектують таким чином, щоб врахувати градус нахилу сидіння і спинки. Зона сну, обладнана за всіма вимогами, забезпечує повноцінний нічний відпочинок. Розміри ліжка враховують всі положення людини, що сприяють відпочинку – це наявність високого узголів'я, упору для спини, додаткових полицок, з яких можна брати книги і дрібні речі, не встаючи з ліжка.

2. Відповідність обстановки офісного приміщення вимогам ергономіки робочого місця підвищує ефективність праці. Висота сидіння стільця або ергономічного крісла визначається довжиною гомілки сидячої людини. Ергономіка крісла дозволяє легко встати або розвернутися за столом, дістати документи та канцтовари, розташовані по периметру робочого місця, столу враховує оптимальне положення тіла людини, що сидить за ним. Ергономіка в офісі досягається шляхом раціонального зонування приміщення за допомогою перегородок.

3. Ергономіка кімнати та інтер'єру, побудованого на принципах раціоналізму, мають на увазі наявність природного освітлення, через грамотне проектування вікон.

4. Інтер'єри закладів ресторанного господарства дуже відрізняються від розподілу кухонного простору в житлових помешканнях. Тут враховуються нетривалий час прийняття їжі, легкий і оригінальний дизайн приміщень можливість одночасного обслуговування десятків відвідувачів, ергономіка барної стійки тощо.

5. Ергономіка простору готелів проектується так, щоб практично використовувати кожен квадратний метр підприємства.

Індустріальний або промисловий дизайн

охоплює найширше коло об'єктів, "від голки до літака".

- Головне місце займає **проектування виробів групи "А"**, найбільш наукомістких, технічно складних, визначаючих господарсько-економічний потенціал держави. Це продукція машинобудування і верстатобудування, засобів транспорту, озброєння.
- Найбільш **масовий характер набувають вироби групи "Б"** – речей вжитку. Група, у свою чергу, поділяється на підгрупи. У традиційному розумінні до індустріального дизайну відносяться побутові прилади, апаратуру, інвентар і ін.
- Особливе місце займає **дизайн меблів і обладнання для інтер'єрів**, а також посуд, столові прилади, проектування яких має глибокі корені в ремісничому виробництві.
- Специфічні особливості притаманні **дизайну медичного обладнання**, виробів для інвалідів і літніх людей.
- Свої особливості має **проектування для дітей**, зокрема **іграшок**.

Графічний дизайн

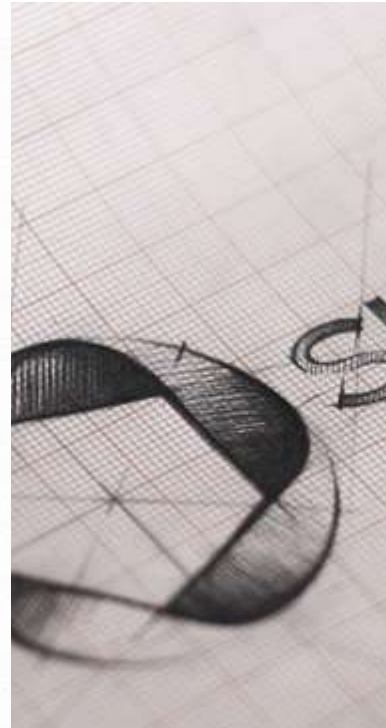
також є продовжувачем багатовікових традицій і одним з найбільш поширених видів дизайнерської творчості.

Отримавши разом з **рекламою** друге життя на початку ХХ століття, прикладне графічне мистецтво сьогодні охоплює практично усі сфери життя суспільства.

Традиційно, це **книжкове і плакатне оформлення, вирішення упаковки, етикеток, розробка фірмових знаків і фірмового стилю, шрифтів**. До цього додалась **комунікативна гілка** (у інтер'єрах будівель, **дорожні знаки**). Пізніше - **заставки, рекламні ролики на телебаченні, наостанок, - комп'ютерний дизайн та WEB-дизайн**.

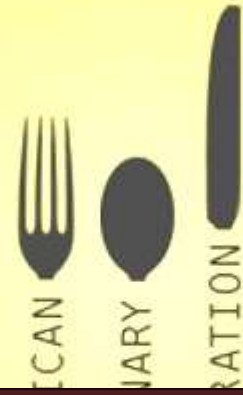

ECOSYSTEM
ECS 001
Ecological Unit One

COWBRA
PRODUCTIONS

Kolett

Kolett Kolett

CMYK 10-100-96-5	PMS 200 C
CMYK 11-0-0-85	PMS 431 C
CMYK 3-0-0-20	PMS 428 C
PMS 877 C silver	
CMYK 0-0-0-100	PMS Process Black C

© Design Studio Helena Štutová

• пекарня •

• пекарня •

БОТЕМА

Ботема
цыганский ♠️ ресторан

«Ботема» с французского языка переводится как «меч», «инструмент» и характеризует сложный и интеллигентный образ жизни цыганского народа, красочный и загадочный мир.

Цвет: #C08040
Сод. №: 20-50-400

Цвет: #000000
Сод. №: 20-50-400

Цвет: #CC0000
Сод. №: 20-50-400

Суvenirная продукция и реклама

1. Логотип
2. Ботемские наклейки
3. Физические визитки для детей
4. Физические визитки для взрослых
5. Визитки-меню
6. Визитки-меню
7. Страницы календаря
8. Календарь
9. Сувениры
10. Подарочная книга

11. Визитки-меню
12. Визитки-меню
13. Визитки для детей
14. Физические визитки
15. Журнальные наклейки
16. Подарочная книга
17. Ботемские наклейки
18. Визитки-меню для детей и взрослых

19. Визитки-меню
20. Ботемские наклейки
21. Страницы календаря
22. Сувениры
23. Подарки
24. Страницы календаря
25. Ботемские наклейки

Офисная продукция

Специализированная продукция

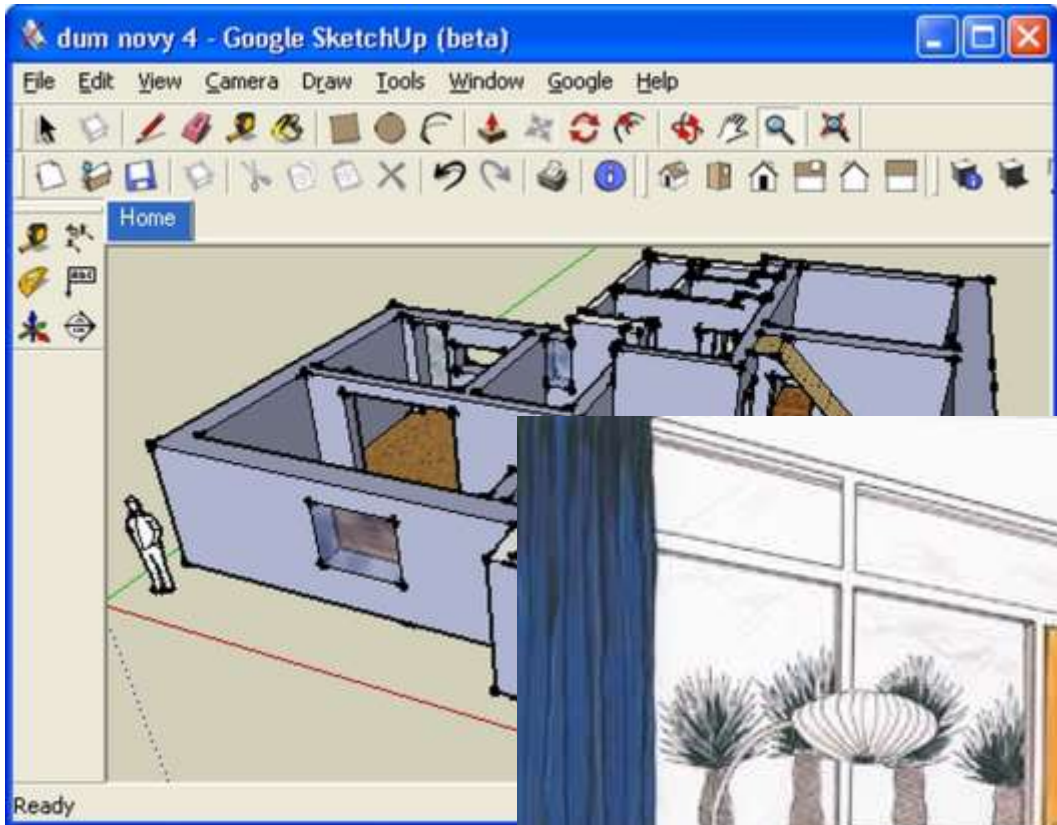

Комп'ютерний дизайн

переходить із сфери прикладного до обслуговуючого виду дизайнерського проектування, що раніше склалися, в самостійний вид творчості, що включає напрям, пов'язаний із WEB-ом.

Побудова графічних зображень, усієї системи інформації в цій мережі визначається своїми, доволі суворими правилами.

Дизайн виставкових експозицій

Цей різновид дизайну стоїть осторонь від інших, поєднаний із святкового оформлення середовища:

тобто займає місце на стику:

- графічного дизайну;
- дизайну архітектурного середовища;
- дизайну одягу;
- промислового дизайну.

На сьогоднішній день має специфічні особливості і традиції.

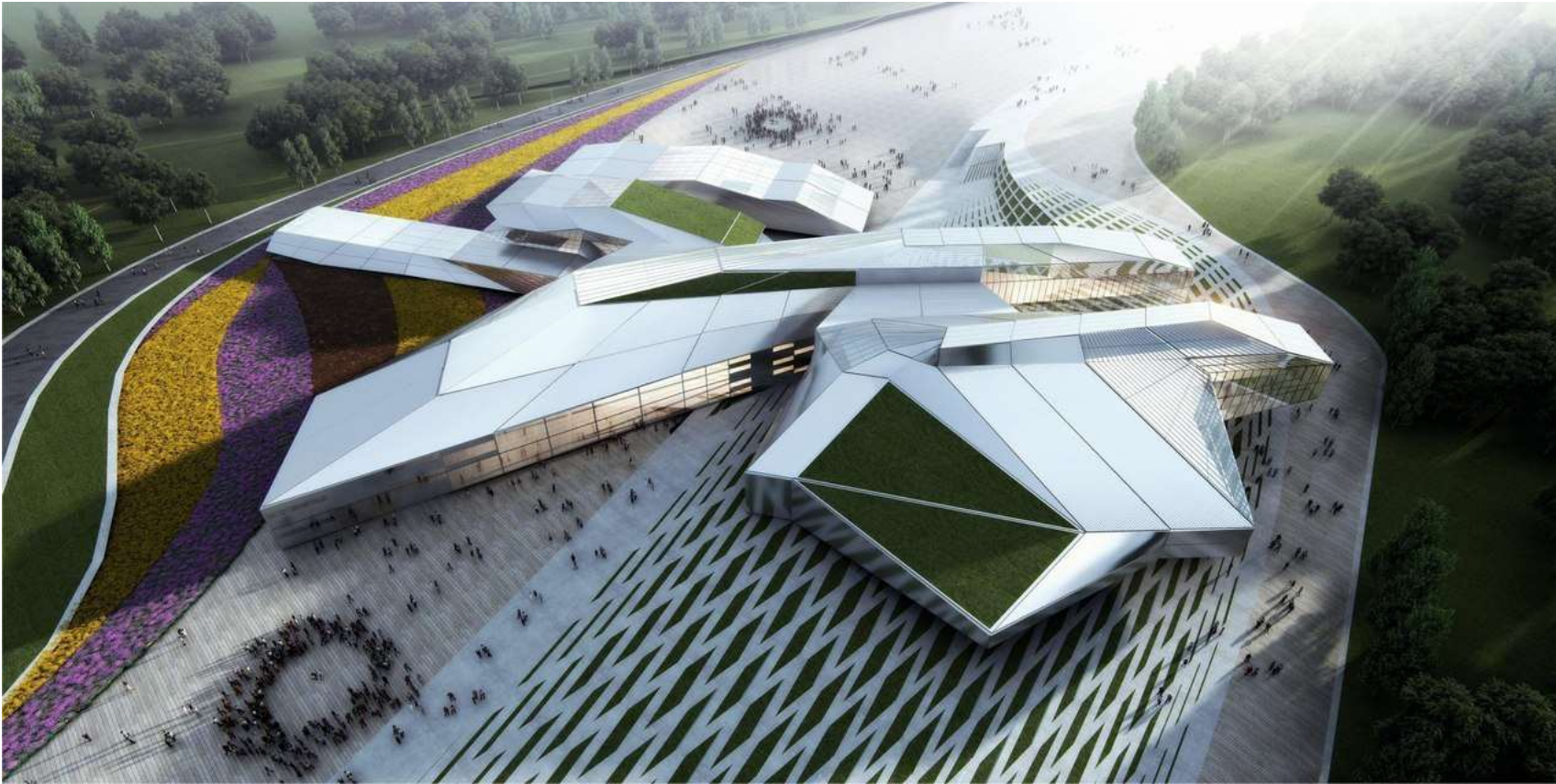
Дизайн архітектурного середовища

Охоплює:

- інтер'єри і зовнішнє архітектурне середовище;
- обладнання громадських і виробничих будівель, житлових приміщень;

Має свої особливості, що визначають коло дизайнерських завдань і проектних методів. Активне використання методів дизайну при формуванні середовища, підвищена увага до рівня споживача оформлення майданчиків і вулиць відносяться до середини 60-х років, коли сформувалась потреба в стали загальному благоустрою міського середовища.

Ландшафтний дизайн

Цей різновид дизайну займається оформленням відкритого середовища, а саме його предметно-просторовим наповненням:

розробка:

- міського простору;
- приміського простору;
- присадибних ділянок;
- включає в себе розробку садових меблів та обладнання.

Історично – це традиційне садово-паркове мистецтво і ландшафтна архітектура, що об'єдналися з часом в одну галузь.

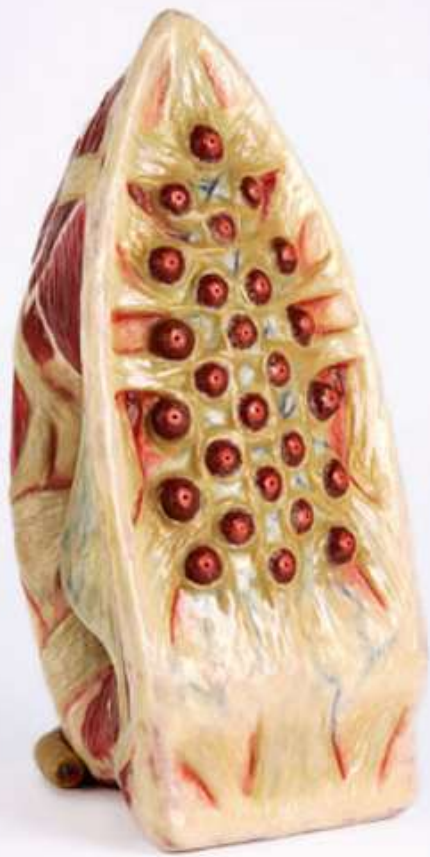

Арт-дизайн

Його особливість в тому, що зусилля дизайнера спрямовані, в першу чергу (і частіше тільки), на організацію художнього впливу, що отримують від образу об'єкту. Вироби втрачають утилітарне значення (чи зберігають його у малій мірі) і стають майже виключно декоративними, виставочними, т. е. фактично проектується емоції.

У зв'язку з переходом до ринку "емоційних покупок" досвід створення творів **арт-дизайна** все ширше використовується в проектуванні продукції індустріального дизайну.

Арт-дизайн – це втілення та використання авангардних течій, що з'явилися на стику декоративно-прикладного мистецтва, скульптури, архітектури і власне дизайну. Це синтез художнього і архітектурного формоутворення на базі філософії дизайну: ергономічність виробів, орієнтація на сучасні матеріали і технології, віяння моди тощо.

Основні питання, із якими працює дизайнер будь-якої сфери-1

- Як має виглядати кінцевий результат проекту?
- Які у нас строки?
- Який у нас бюджет?
- Із ким, чим і де ми працюємо?

- Яка ступінь розвитку сценарію, що ставить замовник? Локальні (компактні, вузлові сценарії) або лінійні (видовжені за часом та локацією) – якщо це дизайн архітектурного середовища;
- Середовище, в яке вписана та чи інакша ситуація та його характерні риси– якщо, це ландшафтний дизайн;
- Хто є нашою цільовою аудиторією, на кого розрахований відшив колекції – якщо це дизайн одягу;
- Кількісні та якісні характеристики події – якщо це виставковий дизайн;

Основні питання, із якими працює дизайнер будь-якої сфери-2

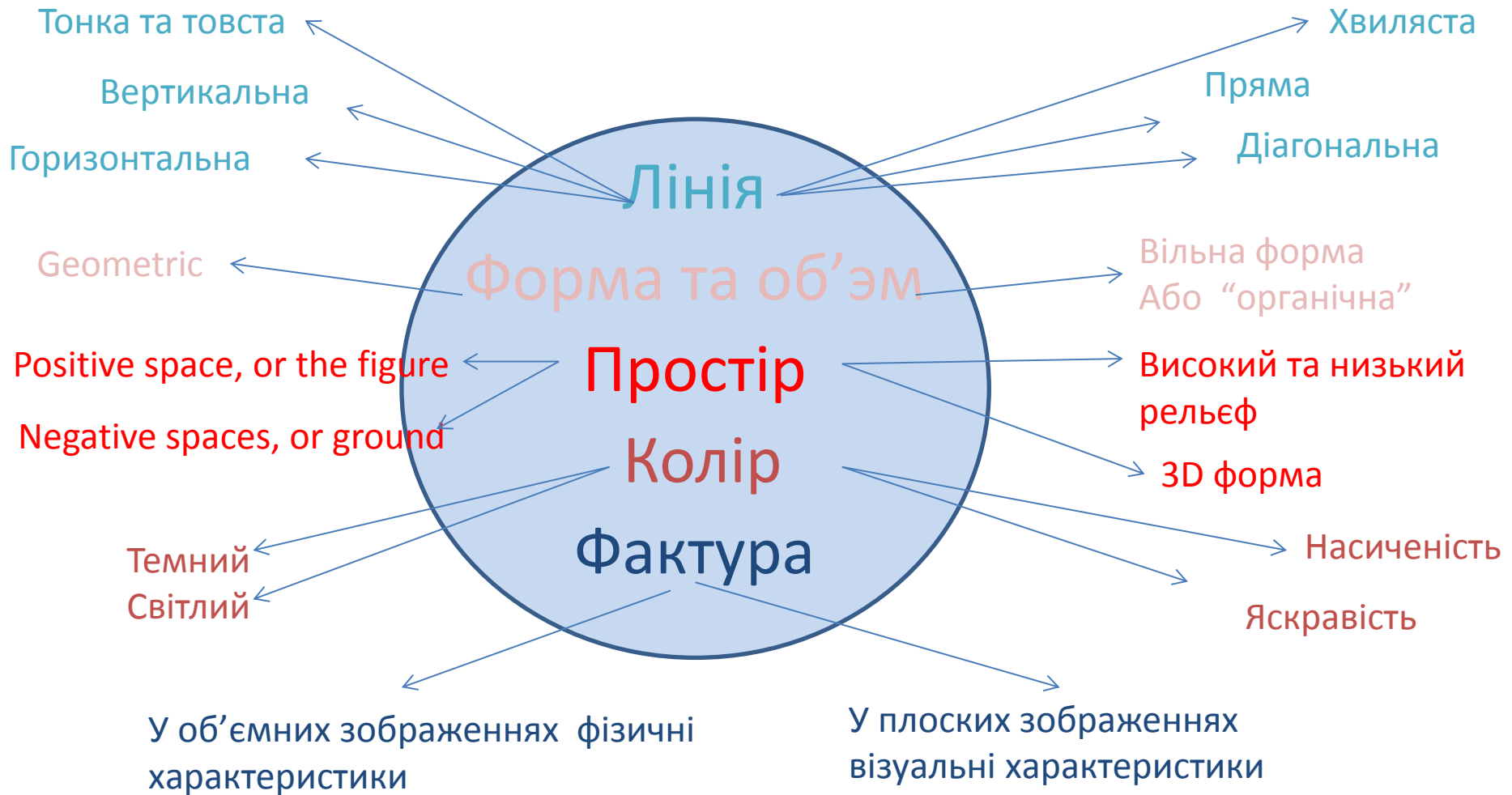
- Як має виглядати кінцевий результат проекту?
- Які у нас строки?
- Який у нас бюджет?
- Із ким, чим і де ми працюємо?

- Якісні та кількісні обмеження зелених насаджень та відкритих просторів – якщо це ландшафтний дизайн;
- Стилiстика об'єкту та інформаційна насиченість тексту – якщо це графічний дизайн;
- Текст або графіка – використання прийомів графіки – якщо це графічний дизайн;
- Який потрібен відгул та резонанс від оформлення події – якщо це виставковий дизайн;

Додаткові питання, із якими працює дизайнер цієї сфери

- Стилістика об'єкту?
- Кольорове рішення об'єкту?
- Наповнення об'єкту?
- Цільова аудиторія?

Елементи, що працюють в дизайні та мистецтві

Графічна подача проектів – як дизайнер мислить, як відображає ідеї

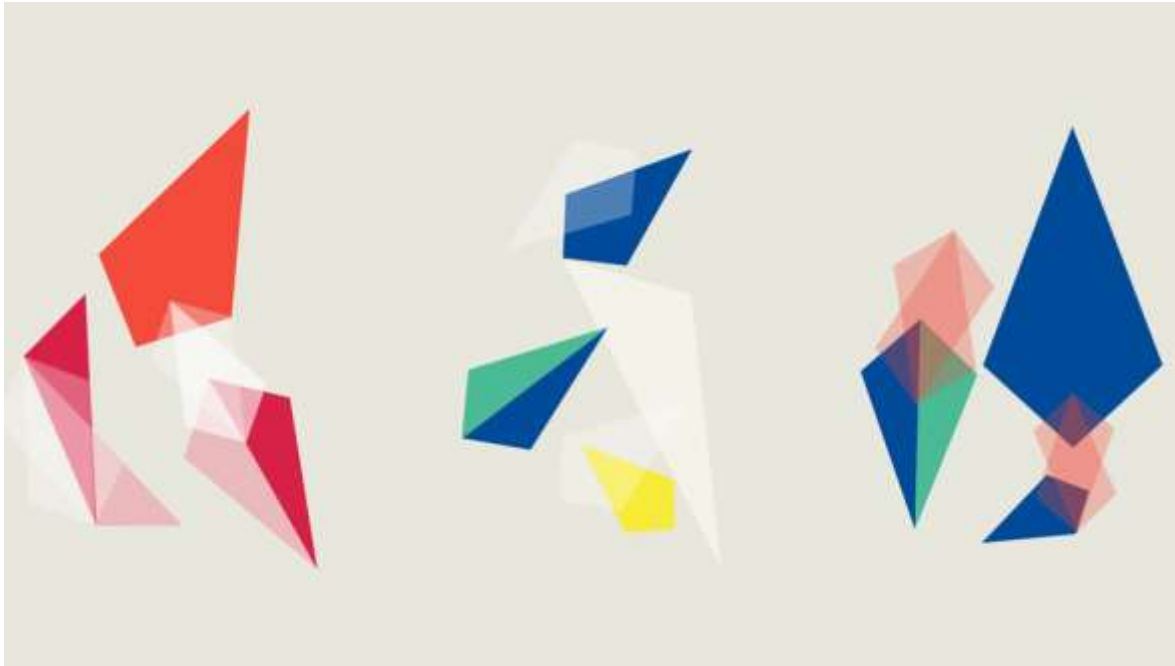
Колористично-графічна (що подібна до засобів живопису та малюнку в образотворчому мистецтві)

Об'ємно-пластична (аналогічна до скульптури)

Просторова – що відтворює можливості архітектурної організації нашого оточення.

Графічна подача проекту залежить від системи образу в дизайні

Формування композиції, колористичного вирішення на рівні першого етапу

Коло інтересів та джерело натхнення дизайнера

Рекомендована література із дизайну інтер'єра

- Дизайн арх. среды для вузов/ Г.Б. Миневрин, А.П. Ермолаев, В.Т. Шимко, А.В. Ефимов, Н.И. Щепетков, А.А. Гаврилина, Н.К. Кудряшов – М.: Архитектура-С, 2004 – 504 с.
- Чин Френсис Д. К., Бинжелли Корки, Дизайн интерьера. Иллюстрированный справочник – Харьков, Белгород: книжный клуб, 2008 – 336 с.
- Ивли Тесса, Дизайн интерьера. 500 креативных идей/ Пер. Е. Зайцевой. – М.: Эксмо, 2004. – 256 с., ил. Tessa Eveleigh. 500 Decorating Tips for the House & Garden. –Lorenz books, Uk, 2003.

Рекомендована література із ландшафтного дизайну

- Нойферт П., Нефф Л., Проектирование и строительство. Дом, квартира, сад / П. Нойферт, Л. Нойферт: пер. с нем. – [3 изд., перер. и доп.]. – М.: Издательство «Архитектура - С», 2005. – 264 с: ил.
- Уилсон Эндрю, 200 дизайнов для вашего сада/ Andrew Wilson. The book of garden plans: пер. с англ. И.Ю. Крупичева, – М.: БММ АО, 2005. – 256 с.: ил.
- Compton T., Lawson A. Dream gardens: 100 inspirational gardens / Tania Compton, Andrew Lawson. – London, New York: Merrell, 2007. – 351 p.
- Брукс Джон, Дизайн сада. Мастер класс/ John Brookes, Garden Masterclass; пер. с англ. А.В. Дубровский. – М.: БММ АО, 2004. – 352 с.

Рекомендована література із графічного дизайну

- Таранов Н.Н. Производственная графика: Учеб пособие для сред, проф.-техн. училищ / Н.Н. Таранов. – Львов: Вища школа. Изд-во при Львов. ун-те, 1983. –190с.
- Нестеренко О.И. Краткая энциклопедия дизайна./ О.И. Нестеренко. – М.: Молодая гвардия, 1994. – 315 с.
- Дизайн: 1 7 т. / Энциклопедия малого бизнеса. Т. 5. Вспомогательные процессы в малом бизнесе/ пер. с англ. та ред. В.А. Питалев, А.Ю. Давыдов, А.В. Молча-нов. – М.; ДеКа, 1994. – 48 с.
- Буковецкая О.А. Дизайн текста: шрифт, эффекты, цвет/ О.А. Буковецкая. – М.: ДМК, 1999. –301 с.
- Гордон Ю. Книга про буквы от Аа до Яя / Ю. Гордон. – М.: Издательство студии Артемия Лебедева, 2006. – 384 с.

Електронні ресурси

- <http://www.p-design.com.ua>
- <http://housedecor.com.ua>
- <http://freshome.com>
- <http://www.designet.ru>
- <http://design-review.net>
- <http://homester.com.ua>
- <http://www.designet.ru>
- <http://www.articlesbase.com>
- <http://www.graduatearchitecture.com>
- <http://www.grandars.ru>
- <http://www.3dpanorama.ru>

Відповіді на запитання

ДЯКУЮ
ЗА УВАГУ!